

Tartuntatautilääkärin kommentit

Kommentit käsittelevät ajankohtaisia tapahtumia Suomen infektio-tilanteesta ja perustuvat niiltä osin tartuntatautirekisterin lukuihin. Tartuntatautilääkäri kommentoi myös merkittäviä tapahtumia ulkomailta, joiden katsotaan vaikuttavan mm. matkailijoiden terveyteen. Tilanne kommentoitu 18.01.2008, oseltamiviiriresistenssin osalta 31.01.2008.

[På svenska](#) (om ungefär en vecka)

Oseltamiviiriresistenssiä Euroopassa

Viime perjantaina 25.1.2008 Euroopan influenssaseurantaverkosto (EISS) tiedotti, että eri puolilla Eurooppaa on marras-joulukuussa 2007 eristetty oseltamiviirille (Tamiflu) resistenttejä influenssaviruksia. Kaikki tutkitut virukset kuuluvat nyt myös Suomessa liikkeellä olevaan influenssa A H1N1 -alatyypin, joka on taudinaiheuttamiskyvyltään tavallinen kausi-influenssavirus. Kaikilla resistenteillä viruksilla on neuraminidaasigeenin mutaatio, jonka on aiemmin todettu aiheuttavan influenssaviruksien neuraminidaasi-inhibiittorilääkeresistenssiä.

Virusten jatkotutkimuksia on tehty mm. Lontoossa. Euroopan tautikeskus (ECDC) tiedotti tänään 31.1.2008, että tähän asti tutkituista viruksista 13,5 % (59/437) oli oseltamiviiriresistenttejä. Eniten resistenssiä on todettu Norjassa (70 %, 26/37), mutta myös Portugalissa (33 %, 2/6), Ranskassa (17 %, 15/87), Ruotsissa (8 %, 1/13), Hollannissa (6 %, 1/16) ja Englannissa (5 %, 8/162). Suomen tämän hetkinen tilanne on 25 % (3/11). Potilaat, joilta resistenssiä on löytynyt, eivät tietyvästi ole saaneet influenssalääkehoitoa eivätkä ole olleet lähikontaktissa oseltamiviirihoitoa saaneiden henkilöiden kanssa.

Oseltamiviiriresistenssiä on tänä talvena havaittu myös Kanadassa (noin 10 %), Yhdysvalloissa (noin 6 %) ja Australiassa (noin 5 %). Englannin kansanterveyslaitoksen (Health Protection Agency, HPA) hengitystieviruslaboratorio on jo useana vuonna tutkinut Euroopassa liikkeellä olevien influenssavirusten lääkeaineherkkyyttä. Aiempina vuosina oseltamiviirille resistenttien virusten osuus on ollut erittäin pieni.

Tutkittujen virusten pienen lukumäärän vuoksi vielä ei ole perusteltua muuttaa Suomen yleisiä influenssan hoito tai -profylaksikäytäntöjä. Laajemman selvityksen tuloksista tiedotetaan viikon kuluessa. Muissa maissa, siltä osin kun on tutkittu, oseltamiviiriresistentit influenssavirukset ovat olleet herkkiä zanamiviirille ja amantadiini/rimantadiinille.

Suomessa influenssaepidemia jatkuu edelleen varuskunnissa. Tapausten määrä on kasvamassa myös siviiliväestössä. Suurin osa eristetyistä viruksista on influenssa A viruksen H1N1 alatyyppejä. Kuten muualla Euroopassa myös Suomessa on löytynyt yksittäisiä influenssa A H3N2 ja influenssa B viruksia.

Lisätietoa:

Resistance to oseltamivir (Tamiflu) found in some European influenza virus samples
ecdc.europa.eu

Observed oseltamivir resistance in seasonal influenza viruses in Europe interpretation and potential implications www.eurosurveillance.org/edition/v13n05/080131_1.asp

http://www.euro.who.int/flu/20080131_2

http://www.who.int/csr/disease/influenza/oseltamivir_faqs/en/print.html

http://www.fhi.no/eway/default.aspx?pid=233&trg=MainLeft_5669&MainLeft_5669=5544:67464::0:5667:2:::0:0

Influenssakausi on käynnistynyt

Joulun jälkeen laboratoriossa varmistetut influenssatapaukset ovat selvästi lisääntyneet. Espanjassa, Italiassa ja Iso-Britannian eteläosissa influenssa on jo yltänyt epidemiatasolle asti. Voidaan olettaa, että näin tulee käymään myös Suomessa lähiviikkoina. Tämän talven ensimmäiset tapaukset ovat olleet Etelä-Suomesta, mutta influenssavirusta on löytynyt myös maan itä- ja pohjoisosista.

Suurin osa tyytetyistä viruksista on ollut influenssa A viruksen alatyyppejä H1N1. Tähän virustyyppiin sairastuvat yleensä lapset ja nuoret. Viimeksi H1N1 alatyyppejä oli epidemian valtavirus talvella 2000/2001. Voidaan olettaa, että alle kouluikäisillä on korkeintaan heikkoa immuniteettia tätä virusta vastaan. Myös influenssa B -virusta on tavattu. Influenssa A -viruksen H3N2 alatyyppeistä on tehty vain kaksi havaintoa. Muualla Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa tämän kauden influenssavirusten jakauma on toistaiseksi ollut samanlainen kuin Suomessa. Samaan aikaan influenssaepidemian kanssa on käynnissä RSV-epidemia.

Lisätietoa:

http://www.ktl.fi/portal/suomi/tietoa_terveydesta/terveys_ja_sairaudet/infektiotaudit/hengitystieinfektiot/influenssa/

<http://www.eiss.org/index.cgi>

ecdc.europa.eu/Press/press_releases/080124_pr.html

Myyräkuumetta liikkeellä

Puumalavirustapauksia raportoitiin vuonna 2007 noin 1700. Myyräkuumeen esiintyminen on yleensä korkein marras-joulukuussa. Tällaisia vuosia olivat vuodet 2004-2005, joita seurasi hiljaisempi jakso vuonna 2006. Jälleen vuoden 2007 marras-joulukuussa myyräkuumetapauksia oli lähes 600 sopien hyvin metsämyyrien ja puumalavirustapausten määrän sykliseen vaihteluun kolmen vuoden jaksoissa. Suomessa myyräkuumetta esiintyy kaikkialla aivan pohjoista Lappia lukuun ottamatta. Vuonna 2007 eniten tapauksia oli Kainuun sairaanhoitopiirissä (ilmaantuvuus 250/100 000) ja Lapin sairaanhoitopiirissä (179/100 000). Myyräkuumetta esiintyi eniten 35-59 -vuotiailla ja kaikista tapauksista 60 % oli miehiä.

Lisätietoa:

www.ktl.fi/portal/6431

Norjasta löytynyt ensimmäiset *Clostridium difficile* PCR ribotyypin 027-tapaukset

Ensimmäinen sairastuneista oli iäkäs vanhainkodin asukas ja toisella potilaalla oli lukuisia hoitjaksoja kahdessa eri sairaalassa ja yhdessä vanhainkodissa. Molemmilla oli edeltävä siprofloksasiinilääkitys ja tauti johti suolen resektioihin.

Lisätietoa:

http://www.eurosurveillance.org/edition/v13n02/080110_05.asp

Itiöihin tehoavia desinfektioaineita on koottu sairaalainfektio-ohjelman (SIRO) sivulle: http://www.ktl.fi/attachments/osastot/infe/siro/desinfektioainetaulukko_cd_itiot_20080110.pdf

Dengue-epidemioita jatkuvasti tropiikissa

Hyttysten levittämään dengueinfektioon sairastuu vuosittain myös suomalaisia matkailijoita. Erityisesti Kaakkois-Aasiassa, Intiassa sekä Keski- ja Väli-Amerikassa matkaava voi saada denguetartunnan. Ainoa keino infektion torjuntaan on suojautua hyttysten pistoilta myös päivällä, niin kaupunki- kuin maalaisympäristössä ja myös sisätiloissa.

Lisätietoa:

http://ecdc.europa.eu/Health_topics/Dengue_fever/Index.html

<http://www.cdc.gov/travel/content/DengueTropicalSubTropical.aspx>

Matkailijaa muistutettava rabieksen vaarasta

Hollantilainen nainen kuoli rabiekseseen eli vesikauhuun joulukuussa 2007. Häntä oli lomamatkalla Keniassa purrut lepakko. Rabiasta esiintyy kautta maailman, eniten Intiassa ja Kiinassa. Kehitysmaissa se on erityisen suuri ongelma. Rabies on lisääntynyt viime vuosina myös Suomen lähialueilla Baltiassa ja Venäjällä. Matkailijan terveysoppaan maaluettelossa ei ole mainittu rabiasta, koska taudin esiintyvyydestä ei ole saatavilla luotettavaa tietoa kaikista maista. Matkailijaa tulee kuitenkin muistuttaa rabieksen vaarasta. Vaikka Suomessa ei esiinny rabiasta, maahan tuotu sairastunut eläin voi olla tartunnan lähde myös kotimaassa.

Lisätietoa:

http://www.eurosurveillance.org/edition/v13n02/080110_01.asp

http://www.ktl.fi/portal/suomi/julkaisut/oppaat_ja_kirjat/matkailijan_terveysopas/

<http://www.ktl.fi/portal/12401>

Brasiliassa keltakuumeetapauksia – rokotussuosituksiin ei muutoksia

Brasiliassa on vuoden vaihteen jälkeen sairastunut ja kuollut useita ihmisiä keltakuumeeseen. Ainakin yksi kuolleista on mahdollisesti rokottamaton espanjalaisturisti. Raportoidut tartunnat on saatu alueella, jonne matkustaville on jo tähänkin asti suositeltu keltakuumerokotusta. Rannikkokaupungit Rio de Janeiro, Sao Paulo, Salvador, Natal, Recife ja Fortaleza eivät sijaitse keltakuumealueella. Epidemiauutinen ei muuta Brasiliaan matkustavien suomalaisten rokotussuosituksia.

Lisätietoa:

http://www.terveysportti.fi/terveysportti/ctl.mat?p_artikkeli=mat00114

Infektioepidemiologian osaston nimi vaihtunut

<http://www.ktl.fi/portal/suomi/osastot/infe/>

Koulutuskalenteri päivitetty:

<http://www.ktl.fi/portal/suomi/osastot/infe/koulutuskalenteri/>

Eeva Ruotsalainen
Tartuntatautilääkäri
Kansanterveyslaitos, Infektioepidemiologian ja -torjunnan osasto
Mannerheimintie 166,
00300 Helsinki
Puh. (09) 4744 8557
Faksi (09) 4744 8468
Sähköposti etunimi.sukunimi@ktl.fi